

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredno ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Mir ali vojska?

To vprašanje še nij popolnem rešeno. Iz Carigrada, kjer diplomatije vseh velikih držav vkup sede in se dogovarjajo, kako bi vojno odvrnili in mirno rešili staro vprašanje o orijentu, ne neha se sicer zdaj že tretji dan poročati nam, da delo te mirovne komisije gre dobro, mir obetujoče in zadovoljivo izpod rok. Vendar vidimo zopet, da je upanje, da bi konferenca mir naredila in rusko-turško vojno zabranila, izginila včeraj in danes že celo onim, ki so ga dozdaj najdalje hranili, ker so miru želeli in ga še žele iz strahu pred Rusijo in pred Slovanstvom. Uže ti pravijo, da so poročila iz Carigrada, katerim so še včeraj verovati radi hoteli, dozdaj nalašč tako miroljubivo, spravljivo, lepo optimistično pobarvana; da ima Ignatiev poseben uzrok zato, in da se v diplomatičnih krogih premalo resno jemlje izjave Turčije, ne pustiti, da bi kdo z vojsko zasedel njeno zemljišče, temuč odločno z orožjem vstaviti se. Turčija, pravijo, se ne bode udala.

Oboroževanje v Rusiji je pa vedno bolj velikansko, tako, da se vidi, da Rusija misli res v boj iti ne le žugati. „Pol. Corr.“ poroča iz Kišineva, da je knez Nikolaj ukazal še novo vojsko 80.000 mož kot rezervo za svojo južno armado osnovati, za kar se bode vojska moskovska in petrogradska mobilizirala.

Da se v Rumuniji in Greciji ne nehajo

oboroževati, kakor na velike reči pripravljajoči se, o tem baš tudi zadnji telegrami poročajo. Ravno to se čuje iz Črnogore, kjer upajo, da kadar se vojska zopet začne, bodo tudi Albanezi vstali in s Črnogorci v zvezi delali, na kar jih bodri posebno italijanski posebni odbor, ki se je v južnej Italiji nalašč za to sestavil bil, da vzdigne Albaneze na orožje.

Srbi pak izpoznavajo in se podučujejo, kje so do sedaj grešili, kje so se precenili, in delajo na to, da bodo s popravljenimi in boljšo vojsko zopet v boj stopili. „Zastava“ meni, da je dobro, da se je srbska vojska tako reorganizirala, da bode znanprej štela zdaj sicer samo 60.000 mož, a najboljših. List svetuje naj po jedne strani zdaj vsakako Srbija skuša preko Senice roko podati Črnogorci, po druge strani pa so srbski vojaki videli, kako vojevanje je s Turki najbolje, to so jim Črnogorci pokazali: z nožem in naskokom. Tako naj i srbski vojaki vojujejo od slej naprej.

Danes je po pravoslavnem ruskem kalendarju sveti Nikolaj, god glavnega poveljnika ruske južne vojske. V časnikih je bilo čitati, da bode zavoljo tega uže danes ruska vojska prva svoja premikanja učinila. Bomo videli. Misliti bi pa sicer bilo, da dokler konferenca ne dokaže turške trdovratnosti, ne bo se nič vojevanja pričelo.

Poljaki in slovansko vprašanje.

Iz Rusije. [Izv. dop.]

Uže davno sem bil namenjen, izpregovoriti nekoliko besedic o Poljaki in njihovem položenu, katero zavzemajo mej drugimi Slavjani v sedanjem času, ko se razrešuje toliko zapleteno in za Slovane toliko važno iztočno vprašanje. Evo torej, kako Rusi o tem pišejo.

V ruskej žurnalistiki pojavili so se nekateri glasovi, ki Poljake silno napadajo in jih predstavljajo slovanskemu svetu v onem vidu, v katerem so se navadili gledati jih ljudje z občeslovanskimi tendencami. Tako n. pr. je prinesel „Golos“ nekoliko korespondencij iz Varšave, v katerih se govori o „dvizanju na bregah Visli“, fraza sama po sebi nedolžna, a pri okolščinah sedanjosti bi ona značiti mogla mnogo.

Dopisnik „Nov. Vr.“ iz Berlina je tudi govoril o oživljenji v Poljskoj starih himerskih fantazij, in „Mosk. Véd.“ pisale so ne enkrat o poljskem ne sočuvstvu k slavjanskemu delu v orijentu, a o sočuvstvu k madjarskim težnjam, vzdigniti Poljake v iste minuti, v kateri prestopijo naše vojske granico v Turčijo.

Podobne novice niso ostale brez učinka na ruski narod, osobeno na rusko čitajoče občinstvo. Stara nesloga mej tema plemenoma slavjanskima je pa le začela dvigati svojo glavo, da, sovraštvo to je tako silno vkoreninilo se v prostem narodu, da v sedanjem času, ko se dvigajo vojaci v vseh kotih gro-

Listek.

Spomin na ilirizem.

(Sestavil K—m—.)

Ko je došel leta 1809. Napoleon I. k nam in je združil pokrajine avstrijske: Dalmacijo, del Koroške, Kranjsko, Istrijo in del Hrvatske, pod imenom Ilirija v jedno celoto, proslavili so moža Slovani z velikim navdušenjem. Ustvaril se je na oni način ilirizem, jezik ilirski, kraljevina ilirska in navdušeno je popeval naš dobričina Valentin Vodnik hvalo Napoleonovo po lepej pesni: „Ilirija oživljena.“ V knjigi Vodnikovej: „Pismenost ali gramatika,“ natisnena leta 1811 pri knjigotiskarju Egerju v Ljubljani, nahajamo je po predgovoru na 8 straneh in s pravim vzvišenim duhom poje pesnik tu:

Napoleon reče:	Na Grecije čelu
Ilirija vstan'!	Korinto stoji
Ustaja izdiha:	Ilirija v arcu
Kdo kliče na dan?	Evrope leži!

Vodnik naš se je v tej zadevi kmalu po britkejši skušnji ohladil; mnogo pripadencev pa je našlo hvalisovanje Napoleonovo mej mladimi izobraženci, koji so v takrat merodaj-

nemu vladarju pravega rešitelja Ilirije izpoznavati hoteli.

Napoleon je v svetlosti svoje propade; ali nasledki činov njegovih so ostali. Narodi, ohrabreni zopet po hudih udarcih zadnjih vojsk, pričeli so delati v osnovitev politično-narodne samostojnosti in domače zavednosti. Pričeli so v tej zadevi najprej Nemci, na to Nizozemci, Belgiji; kasneje Hrvati. Drugi Slovani; Magjari itd.

Ob enem pa so oni narodi pričeli misliti na narodno jedinstvo. Magjari, spomnivši se malega števila bivalcev, kmalu so zapazili kake nevarnosti jim pretijo od strani sosednjih narodov; oni prično rumunska in slovanska plemena po mogočnosti magjarovati. V vseh uradih in šolah se uvede magjarski jezik; Srbom na Ogorskem so celo vriniti hoteli v magjarščino prestavljene cerkvene knjige. Učinki oni so bili nasprotnih nasledkov. Pričelo se je narodno gibanje. Liberalne in svobodomselne ideje, donešene iz Francije in mogočni pritisk Magjarov je primoral, da so se Hrvatje probudili iz silne apatije. Bil je pa skrajni čas, kajti ko je hotel prof. Smodek v modroslovji v Zagrebu hrvatsčino podučevati, revoltirali so magjarski dijaki in uže so ho-

teli vrlemu učitelju pravico daljnega podučevanja odvzeti, ko bi ne bil o pravem času mladi Kurelac slušatelj pravne akademije opomnil na nepravilnosti one in bi ne bil prisiljen šolski nadzornik grof Sermage ono stolico prihraniti.

Povsod je vrelo; hrvatski stanovi, kateri so se doslej prav malo za narodno reč pečali, začeli so polagoma podpirati narodne ideje. Vsi, ki so tačas kako višjo stopinjo zasedali ali pa bili obče spoštovani, so se udeležili soarej grofa Janka Draškoviča. Tu nahajamo takrat može: Oršić, Bakač, Pejačević, Drašković, Kulmar, Zdenčaj in druge. Prepevalo in deklamovalo se je hrvatski in celo ženke, ki so bile večinom v tujem duhu odgojene, so se udeležile vsega delovanja. Glava vsej reči pa je bil dr. Ljudevit Gaj. Rodil se je ob času Napoleonove vlade na Hrvatskem; odgojil ga je mož, ki je narod svoj iskreno ljubil in tudi mladi Gaj nam to krasno svetinjo uže leta 1829. kaže.

Ideje, katere je pred njim uže Matić gojil, razcevele so se mej mladino na univerzah v Gradcu, Lipsiji, Dunaji in Pešti. Gaj je ustanovil leta 1835. v Zagrebu hrvatski list „Hrvatske Novine“, katere je uže prihodnje

madne Rusije, pogosto more slišati se razgovor, ka gredo nad Poljake etc. Podobne bele vrane pojavile so se tem ložje v sredini nečitajočega naroda, ker se vojske v resnici peljajo vse od izhoda k zahodu, kjer je neki, pravi narod, grozna Poljska.

A pustimo omenjene redkosti ne podučene prostega naroda. Poglejmo raji, kaj in kako je z omenjenimi poročili naših prvih novlin, so li neresnične i krivične poljskemu naselenju, ali ne. Odgovor: „in medio virtus.“

Poljaki so nekaj sami krivi, če se o njih tako govori po slovanskem svetu. Oni so krivi za to, ker se v resnici premlačno obnašajo nasproti trpečemu slovanskemu jugu. Vzemite katerokoli slovansko pleme, ne broječe na milijone in zopet milijone, a broječe samo nekoliko tisoč, in najdete, ka je poslednje veliko več storilo za popularizacijo slovanske knjige — ideje in knjige, kakor so pa storili Poljaki. Žurnalistika poljska je nekako zaspana, aristokratska, in če bi se držnila, bi morebiti v resnici poskusila velike zasluge Rusov za naše obšče slovansko delo zmanjšati ali jim vsaj dati drug namen, kakor pa ga v istini imajo. Ne bilo bi tako težko zbrati v Poljski nekoliko desetlin tisočev v prid južnim junakom; a Poljaki niso samo nabrali nekoliko desetlin tisočev, mej njimi sploh sistematičnega pobiranja za slovansko vojsko sploh nij bilo nikakega. I kar je najvažnejše: Iz vseh kotov Rusije sujejo se zahvalni adresi svitlemu carju za njegovo besedo v Moskvi, da, celo Nemci v pribaltijskih provincijah prelepo govore v svojej navdušenosti za stvar pravice, katero hoče braniti Rusija in njen vladar. A Poljaki, — Poljaki molče kot piška, nij sluha nij duha o njih. Beseda nij draga, če uže resničnosti nikakoršne ne poznajo, bi vsaj govorili, kakor se spodobi; s tem bi sebi ne škodili nič, a delu bi vsaj toliko pomagali, da bi drugim ne bilo treba vselej preklinjati poljski separatizem, kadar koli se govori o vzajemnih dejanjih Slovanov.

Če uže vse krivde ne hočemo zvaliti na Poljake, moramo glede ruske žurnalistike reči,

ka je tudi ona nekoliko kriva, ker ne cenzurira bolje natanko poročil svojih dopisnikov, kateri včasih morebiti v resnici le pišejo, da bi soobščiti kako zanimivo novino, kateri preveč gledajo na posebne, bezvažne izjave posameznikov, a ne na splošni duh poljskega naroda. Mnogim se bode vest nekoliko ohladila, prebravšim važni dopis iz Varšave v št. 264 „Nov. Vr.“, katerega je pisal človek, ki meri Poljake in Ruse z enim merilom, — z merilom svete istine. Nam se je zvalil težak kamen raz srce, ko smo brali, da odlični krogi poljskega naroda nemajo sami nikacega namena, vzbujati zopet ubogo poljsko ljudstvo proti ruskej vladi, katerej se ima zahvaliti za vse, kar ima, ker prej do leta 1804 nij nič imelo, razen biča svojih židovskih plemičev; oni i odkrito zavajljajo svoje mnenje, ka je „finis Poloniae“ faktum historije, ka je Rusija v resnici poklicana, biti načelnica Slovanstvu, in je torej najsvetejša zadača obrazovanega poljskega občinstva podpirati Rusijo v tej nalogi s tem, da širijo mej soboj to idejo in idejo bratstva mej Poljsko i Rusijo. Daj bog, da bi historija prenehala zastoj, nam brati svoje lekcije!

F. M. Št.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 16. decembra.

V **državnem zboru** se je 14. dec. nadaljevalo in končalo posvetovanje o proračunu naučnega ministerstva. Več poslancev, mej temi dekan Pfützel, naglaševalo je potrebo (zdaj odpravljenih) kirurških učilišč, ker izšolani medicinski doktorji ne bodo hoteli iti v hribske vasi službovat za malo plačo in bode čez 20 let nastalo tako pomanjkanje zdravnikov. — Pri točki ljudske šole so kranjski poslanci zahtevali večje podpore za naše kranjske ljudske šole, ali niso bili uslišani, dasi sta celo Dežman in Schaffer, ki sta volilcem nekdanj mnogobesedno, oglasila se v tej zadevi. Poslanec Dittes je grajal, da vlada veliko plačuje za višje šole, veliko za učenjaštvo, da pa premalo gleda na nižje šole, na prvo izobraževanje ljudstva.

leto v „Ilirске Novine“ prekrstil. Z imenom spremenil je tudi jezik. Ime: „Ilir“, „ilirsko“, bi naj družilo vse Jugoslovane; vsi ti narodi naj bi pisali v jeziku, katerega so uže prej hrvatski pevci rabili. Ime: „ilirsko“ je bilo vsem Slovanom dobro znano in obče se je rabilo. Upanje so nekateri izobraženci gojili, da bode ona ideja sprejeta po vseh južnih pokrajinah.

Naloga je bila onemu listu — kakor Kurelac piše — cerkvene prepire odstraniti, ljubav do domovine gojiti. List je imel Slovane podučiti o preteklih dobi, o starej zgodovini domačej itd.

Poziv Gajev nij ostal brez nasledkov. Iz vseh ilirskih pokrajin so dospele mlade izvedene moči in se združile v delu z nazori buditelja narodovega. V prvej vrsti Slovenci: Stanko Vraz, Gjuro Kobé, Davorin Terstenjak; potem D. Tirol, Sava Tököly iz Srbske in drugi. Tudi drugi Slovani so z velikim veseljem ovi prevrat zaznamovali, tako Čelakovsky, ki je pisal 3. avgusta 1840. iz Prage, svojemu iskrenemu prijatelju, našemu dr. Francu Preširnu: „Pred nekojim časom smo poizvedeli, da hočejo pisatelji iz Kranjske tudi združiti se glede pismenega jezika s prizadevanji Zagrebčanov, da hočejo

z njimi vred gojiti ilirščino itd. Koliko bi bilo pridobljenega, ko bi vsi eno pot hodili?“

Sicer nij postalo ovo delovanje splošno mej slovenskimi pisatelji — ali vendar se jih je precejšnje število poprijelo; tako se je na pr. probudil buditelj in gojitelj Slovenstva v domovini, župnik Matija Majar, kot sovrremenik Stanko Vraza v istej dobi, ko je slednji pričel pisati ilirskim ali hrvatsko-srbskim narečjem. Namen vseh njegovih del najjasnejše je pokazalo delo, koje je pod naslovom: „Pravila kako izobraziti ilirsko narečje“ l. 1848 v Ljubljani izdal. Knjiga ima krasen zadržaj in mnogo jedra, ter nam kaže mnogo znanja na polju slovanskih narečij, ali z druge strani je mnogo za grešnega, ker do sedaj, kakor uže Macun dobro trdi, — še „neima jošte primiera, niti če ga dobiti kada da bi slovničari umietnim putem stvorili jezik.“ Vsakako je težavno reči: „Evo, primi to za jezik svoj!“

Enako je po Majerjevem napotku napisal in priobčil dr. Razlag svojo „Zoro“ in „Zvezdice“. Glavni mej vsemi Slovenci pa je bil Stanko Vraz. Da je temu istina, nam pričajo mnoga dela Vrazova in tudi pisma, koje je pisal dr. Fr. Preširnu, kateri ga ime-

Iz **Pešte** se poroča, da je v ogerskem zboru poslanec Simonyi nasvetoval, naj se ogerskej vladi ne dovoljuje proračun, naj se z avstrijsko vlado vsako dogovarjanje pretrga, ker je čas prišel za personalno unijo in samostalnost Ogerske. Minister Tisza je odgovarjal, da je Simonyi, sam soboj v protivji ker če vlada jemlje ali zanika proračun, ne more jej ob jednom nakladati, da bi gospodarsvene zadeve uredila. Zato prosi naj se vlada podpira.

Vnanje države.

Iz **Srbije** se poroča, da ogersko-avstrijska vlada zahteva zadostenja od Srbije, ker so srbski policaji s silo vzeli 57 Bulgarov z ogersko-avstrijske ladije „Radetzky“, da ne bi bili Bulgari Turkom izročeni. — Dunajski listi, posebno judovski se tega vesele, da se Srbiji težave delajo. „Wiener Tagbl.“ pak se iz Srbije poroča, da sta bila prej enkrat dva Bulgara, na avstr. ladiji „Franc Josip“ potujoča, od Turkov v Vidinu z ladije vzeta in precej obešena. Strašno!

Rumunski minister Bratiano je prinesel v Carigrad spomenico, v katerej se terja popolna neodvisnost za Rumunijo.

Grški minister Komunduros, ki je zopet postavljen, je zbornici povedal, da on vsakako obstane pri svojih predlogih glede oboroževanja, a da privoli naj to oboroževanje pregleduje posebna komisija. Zbornica je s 101 glasom potrdila njegove namere proti 57 glasom Deligiorgisove stranke. S tem je kriza odpravljena.

Iz **Amerike** poroča telegraf: Obe stranki in njih volilni odbori, republikanska in demokratska, sti proglasili javne adrese, v katerih vsaka svojega kandidata kot voljenega proglašati. (Potem tacem ima Amerika dva predsednika, nesloga!) Predsednik republikancev Hayes je rekel nekej deputaciji: „Zdravi duh amerikanskega naroda ga bode zadrževal, slediti Meksikance (ki so v vednej domačej krvavej borbi). Kar koli bode rezultat volitve, jaz bom vse prevzel, in mislim, da bode tudi stranka opozicije to storila, ker: pokažimo moč republikanske vlade.“

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Iz **Idrije** 15. decembra. Mestne volitve za tretji razred so končane. Dr. Jenko kandidat slovenske narodne stranke je dobil 147 glasov a kandidat nemškutarjev Onderka

(Dalje v prilogi.)

nuje „narobe Katona“. Vraz piše 19. novem. 1837 iz Gradca Preširnu: „Od zadnje spomladi ne obdelujem več onega polja, kojega sem pet let uže z vso ljubeznijo obdelaval in sem se sedaj povsem pridružil navdušenim mladim Ilirom in nij mi volja, više povrniti se staremu. V pismu mi ne služi več slovenščina, posebno, odkar sem vse svoje spise v slovenskem jeziku na zadnjem potovanji izgubil; jaz pišem jedino le v ilirščini!“ V drugem listu pravi blizu tako-le: „Jaz ne dvomim, da dobijo s časom Slovenci Camočns-a, morda jih dobimo še več... ali potem bodejo sledili časi velike puščobe. Nam zgornje Ilirom ne pristaje družega, kot da se združimo v jeziku z našimi brati na jugu!“

Vraz je še leta 1837., ko je uže Preširen svoje pesni po „Čebelici“ projavljal, menil, da ga bode za ilirščino pridobil — ali Preširen se je z vsemi silami oklenil mile, drage mu slovenščine in odkrito nam kaže svoje mnenje, ko poje mej zabavljivimi napisi:

„Čeh, Poljak in Ilir, Rus svoj izobrazit jezik,
Njih le mogočni ga rod ima pravico pisat’;
Beli Hrvat, Rusnjak ne, Slovák ne, s Slovenci
ne drugi,
Tim gré Slave pesám, lajati, tace lizat’.“

samo 39 glasov. (Torej narodna zmaga je mnogo sijajnejša nego je bila prejšnja in nam daje gotove upanje, da bodo prihodnje leto tudi pri deželnih volitvah narodnjaki v tem mestu zmagali. Živeli vrli Idrijčanje: Naj bodo posnemanja vreden izgled, kako je treba pri volitvah držati se svojih, vsem družim manjšim kranjskim mestom. Ur.)

Iz Idrije 16. decembra. Tudi denes je bila v drugem razredu huda volilna bitva. Vendar zmaga je naša! Narodni kandidati imajo 22, nemškutarji 19 glasov. Živeli! Popoldne voli prvi razred; narodni niso kandidatov postavili.

Proračun ljubljanskega mesta.

(Konec.)

Pri posvetovaeji o potrebščinah se prvi dve točki brez izpremembe in brez debate sprejmó. Pri tretji točki: „Učilišča“ za kate-tera zahteva magistrat 4098 gld. (samo za ohranjanje) pravi poročevalec, da je odsek uže 1000 gld. izbrisal, ker za to leto ne bode trebalo še novega realkinega poslopja popravljati, na realko samo pa spada od vse te nasvetovane svote 3565 gld. in od tega 1350 le za ohranjanje poslopja. 350 gld. bode za letos še dovolj.

Pri tej točki se oglasi Jurčič in pravi, da so vendar le, kakor ta ogromna številka kaže, oni narodni poslanci prav imeli, ki so rekli, da nam ljubljanska hranilnica s tem nobenega darila nij darovala, če nam je velikansko poslopje posodila, za katero pa moramo z velikanskimi letnimi stroški skrbeti, mesto s polovico, dežela z drugo polovico, pa nazadnje poslopje niti naša lastnina nij, temuč nas vrže z realko vred hranilnica lahko ven, kadar jej trenotek in volja pride. Govoreči graja pretirane druge nekatere točke in sklepa s predlogom, naj bogata, in v tej deželi, katere glavno mesto je Ljubljana, obogatela hranilnica sama skrbi za ohranjanje svojega poslopja, dokler ga res ne izroči v last deželi in mestu za šolske potrebe, ker le tako bode zares kakovo darilo storila deželi in mestu, kar se nam vedno naglašja, da je

učinila. Za to predlaga, naj se cela točka za ohranjanje poslopja izbriše.

Dr. Schrei ugovarja, da nij prav očitati hranilnici zarad poslopja, ter je tako velikodušen dar podarila mestu. Poročevalec pravi, da hišnik ne prejema 600 gld. in da mesto ima le 350 gld. stroškov. Pri glasovanju samo narodni odborniki glasujejo za to, da se omenjeni znesek zbriše. Pri plačah služabnikov in dninarjev priporoča g. Regali, da naj dotični ljudje bolj vestno spolnujejo svojo dolžnost, kar zlasti tisti ne delajo, ki imajo skrbeti za izboljšanje cest. — Pri remuneracijah g. Regali priporoča, da naj se znesek 1820 gld. čisto zbriše. Poročevalec ugovarja, da so remuneracije potrebne za denarnega revidenta, za mestnega ekonomu in kancelista Podkrajseka, katerima se letna plača nij povišala, ampak odločila le remuneracija. Predlog Regalije v pri glasovanji ostane v manjšini. — Pri potrebščinah za mestne urade priporoča g. Ziegler, da naj se mestnemu inženirju letni pavšal od 21 gld. poviša na 50 gld., g. Potočnik pa predlaga, da naj se namesto 3538 gld. dovoli le 3200 gld., pa pri glasovanji obvelja prva svota. — Pri javni varnosti g. Horak omenja, da je mesto l. 1869 za njo plačevalo le 1992 gld. 82 kr., koliko bo treba dati čez 5 let. V družih mestih nekaj stroškov plačuje država, tudi pri nas naj bi vsaj 5000 gld. plačevala. Tedaj naj se magistrat o tej reči posvetuje in v prihodnji seji mestnemu odboru poroča. G. Jurčič podpira Horaka, da bi policijo zopet prevzela država, ki bode vendar še bolj nepristranska nego je na pr. zdanja večina; ker zgodilo se je, da so policaji po ukazu ene stranke volilne oklice druge naše stranke trgali raz zid. Ljubljanska policija pod zdanjim strankarskim vladanjem ce tako tudi rajša peča s tem, da pridno zapira kacega nedolžnega dečaka, če kakov „živio“ na ulici zakliče, nego pa da bi zasledovala tatove in malopridneže, ki meščanom škodo delajo. Poročevalec pravi, da so bili leta 1869 stroški pač večji, kakor pa gospod Horak misli. Mesto je oporekalo, da je moralo prevzeti policijo, pa nij

nič pomagalo; stroški bodo res čedalje večji, ker bode treba oslabilim policajem dajati pokojnino in nadomestovati jih z drugimi. Vendar podpira predlog Horakov, ki se sprejme. — Pri izdatkih za poprave mestnih poslopij napoveduje g. Potočnik, da bode o tej reči v eni prihodnjih sej stavil poseben predlog, ter priporoča, da naj se namesto 21.000 gld. dovoli le 17.000 gld., kar pa pri glasovanji ne obvelja. — Pri tivolski graščini omenja g. Regali, da prizadeva premalo dohodkov in preveč stroškov, ter nasvetuje, da naj se namesto 3157 gld. v proračun stavi 2157 gld. G. Schrei ugovarja, da se to ne sme smatrati kot posestvo, od katerega bi mesto imelo dobiček, ampak je ljudem za zabavo. Zato ne more priporočati, da bi se znesek zmanjšal, ampak se le še povišal za 300 gld., da bi se pomnožila sprehajališča, in da naj to reč v pretres vzame dotični odsek in do spomladi odboru o njej poroča. G. Regali odgovarja, da naj se ne kultivira samo Tivoli, ampak tudi kakšni drugi kraji. Pri glasovanji obvelja predlog Schreijev. — Pri sušenju mahu poudarja g. Regali, da mestni ekonom za sušenje premalo stori, in če se ne bo bolje gledalo na to, bodedo kmalu imeli zopet tako močvirje, kakoršno je bilo pred 80 leti. Župan potrди to, pravi pa, da za to nema skrbeti mestni ekonom. Vsi redni stroški znašajo po proračunu 110.930 gl., izvanredni pa 42.520 gl. Potrebnovalo se bo tedaj 153.450 gl., in če te stroške primerimo z dohodki 129.773 gld., bode primanjkovalo 23.677 gld.; gledé na to finančni odsek nasvetuje, da naj magistrat prevdarja, bi li ne bilo dobro prodati posestev na mahu, da se ta primanjkljaj poravnava in naj o tem poroča mestnemu odboru.

Končno se potrdijo še proračuni raznih ustanov in meščanske bolnišnice.

Domače stvari.

— (Zahvala.) Vsem, ki so pri dobrodejni soareji 9. t. m. blagovoljno pripomogli, da se je ubogim učencem naklonilo čistih 115 gld., se podpisani učiteljski odbor pristrčno zahvaljuje. Posebej pa še iskreno zahvalo iz-

Nekoliko preoster je bil v ovej zadevi naš ljubimec!

Kakor je bil France Preširen proti ilirizmu na škodo Slovenščine, tako je bil navdušen Slovenec Jurij Kobe za ilirščino, ko piše: „Došlo je jurve doba, gdje takodjer i gornji Iliri počimlju spoznavati slavjansko-ilirsko narečje, kao najlepše medju svimi narečji i kažu odprto, da mu ne zavide niti prvenstva, koje mu se daje od inostranih ljubitelja slavjanskoga jezika, niti dražesti, kojimi dira su srdce svakoga, koji mu se ozbiljski priblišuje, jerbo je najlubbkije, najglasnije in najkrepčije i da upravo radi tega zaslužuje, da se vrhu svih južnih slavjanskih podnarečja vzdigne, ne da ih porazi, nego zagri, združi i uzvisi.“

Najmanjše število sodelovalcev na polji ilirščine je bilo mej Srbi in tudi v Dalmaciji so se krepko branili, a le v pričetku. Vedno mogočnejša je postala ideja ilirizma in bila je už e tako glavna, da je takratni ban hrvatski Haller povelje vdobil, ime: „Ilir“ prepo-vedati — a Iliri so še ostali in se krepko razvijali. Tako napoči leto 1848. Sovraštvo mej Madjari in Hrvati se množi in kar prej nij bilo mogoče si priboriti po mirnej poti, se sedaj pridobi po meču. Po tej katastrofi postane duh mirnejši, — a tudi ilirizem in ideja

njegova je dospela največjo srho — in sedaj ide polagoma k pokoju. Ilirski pisatelji, koji so se poprej družili okolo občeštovanega Ljud. Gaja, so pojenjali v entuziazmu; vse se ohladi. Srb postane v novo Srb, Slovenec Slovenec in Hrvatje, koji so idejo provzbudili na novo življenje, spoznavali so kmalu da so zopet za se — brez ilirizma. Edini Slovenec, ki je kot z dušo in telom bil navduše „Ilir“, Stanko Vraz, je kot pravi „Ilir“ leta 1851 24. maja umrl. Tako so se uresničile besede ilirskega pesnika Dragotin Rakovača:

Čovječanstvo napried teži
Mi stojimo, vrieme beži!

Ilirščina se je pogubila, pogubila ideja njena kot lepi senj krasne čarodejke — a ostali so proizviri njeni, ostala je namesto „ilirska literatura“, to je del jugoslovanske slovesnoti od leta 1835. — do l. 1848. Mej delavci na ovem polji moremo imenovati mimo uže imenovanih, sledeče: Tomo Blažek, Mirko Bogović, Demeter, Kukuljević Sakcinski, Mažuranić, Niemčić, Pet. Preradović, Pavl Štoos, Topalović, Rusan, Vukotinović, Ternski i. dr.

Tudi mej nežnim spolom je našel ilirizem svoje zastopnice. Kdo ne pozna naše Josipine Turnogradske, pisateljice slovenske, koje ostanki mirno počivajo na pokopališči v Gradcu, koja je, obdarjena živahno

fantazijo, v različne časopise in knjige one dobe napisala lepe novele, ki so tudi deloma v ilirščini tiskane! Veden ji naj bode spomin, kakor tudi njenemu suprugu buditelju dr. Lovro Tománu!

Baš v skoraj enakej dobi je bila reprezentantinja ilirizma mej Hrvati Dragojila Jarnević; rojena 4. pros. 1812 v Karlovcu; umrla 1875. Odgojena je bila deloma v Karlovcu, deloma v Gradcu in večinom v duhu neslovenskem. Prve svoje pesnice je spela v nemščini. Leta 1839 se spozna v Gradcu i z narodnjakom Jan. Trnskim, koji jo je v narodnjakinjo prestvaril. Krasne, mile pesnice so odsesemal odmevale izpod njenih nježnih prstkov. Prava poezija, ljubav do domovine, lepe misli so kinčale njo, kakor tudi ne manjše njene sovremenice: Anico Vidovićevo, Juliko Gajevo, Jagodo Berličevo i. dr.

Končavši mali odlomek v spomin ilirizma*) naj mi bode dovoljeno reči: lep in krasen je bil čas ilirizma — in še lepši in mogočnejši čas starega ilirizma, o kojem poje Topalović:

Ta pod ovim imenom
Starim Grkom, Rimljanom,
Strah, trepet je zadavan
Ilir je slavan!

*) Več glaj v spisu F. X. Afriča, v Trstu 1876.

reka vokalnemu kvartetu „Slogi“, gg. Razingerju, Schäfferju, Valenti in Kagnusu, potem slavnemu predstojništvu in kapelniku vojaške godbe g. Czanskiju za blagovoljno pripomoč in lepo izpeljavo krasne godbe, isto tako tudi g. L. Tavčarju za prepuščene prostore in za dobro postrežbo.

Odbor dobrodejne soareje, ki jo je napravilo učiteljstvo mestnih ljudskih šol.

— (Vranska narodna čitalnica) bode imela v sredo 26. decembra t. l. ob 6. uri zvečer občni zbor. Dnevni red je: 1. Poročilo tajnikovo. 2. Polaganje društvenega računa. 3. Volitev novega odbora. 4. Razni predlogi, potem tombola. K temu so uljudno vabljeni vsi častiti udi, vsi prošeni prav gotovo in o točnem času priti. Odbor.

— (Starinsko.) Piše se nam: En strehljal od fužinske vasi proti Bizoviku našli so

te dni pri kopanju peska na neki njivi kamen 2 črevlja v kubu; v sredi je izdolbena okrogla otlina v premeru osmih palcev, v tej otlini, ki je bila pokrita z drugo kamenito ploščo, bila je steklena posoda, v kateri so bile majhene kosti. Ljudje, misleč, da zna biti zaklad tu notri, planejo hitro čez ploščo in v naglici razrušili so stekleno posodo, kosti so valjda pokopali na Bizoviškem pokopališču in kamen je nekdo domu vzel. Je-li kaj črk ali števil v kamenu vdolbenih mi nij znano, če se kaj nahaja, bom pozneje poročal.

— (Obsojen) je bil 13. decembra pred porotniki v Novem mestu kajzar Jože Jež iz Drnovega. Jež je bil namreč 12 let zaprt za zavoljo ropanja. Mej tem časom mu je žena doma dvoje otrok rodila, ki nijsta bila njegova. Jednega od teh je poskušal Jože Jež, ko je domov prišel z arzenikom ostrupiti, za to so ga porotniki obsodili in sedel bode zopet 10 let v ječi.

Razne vesti.

* (Obešen) je bil včeraj jutro na Dunaji znani ubijalec pismonoše Guge, Lah Francesconi. Cesar ga nij hotel pomilostiti, kar je povsod le zadovoljstvo vzbudilo. Prejšnja poročila, da je pomiloščen bil, nijso bila istinita.

* (Koliko je študentov) na vseučiliščih, kaže to-le: v Strasburgu 720, Berlinu 1824, Göttingnu 991, Gradcu 930, Hallu 989, Heidelbergu 534, Jeni 442, Insbruku 633, Kilu 199, Königsbergu 623, Lipsiji 2047, Mariboru na Nemškem 409, Monakovem 1145, Münstru 470, Pragi 1844, Tübingnu 827, na Dunaji 3228.

Dunajska borza 16. decembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	59 gld. 70	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	—
1860 drž. posojilo	109	25
Akcije narodne banke	814	—
Kreditne akcije	133	20
London	126	85
Napol.	10	14
C. k. cekini	6	03
Srebro	117	50

Umrli v Ljubljani

od 9. do 14. decembra:

Jakob Maver, 62 l., za rakom. — Mat. Dermota, čuvaj na gradu, 67 l., za zlatenico. — Karl pl. Schrey, c. kr. fin. kom., 86 l., za utrp. pljuč. — Zofija Bergant, 8 m., za škrlatnico. — Antonija Gösti, rač. of. vdova, 88 l., za vtriplj. pljuč. — Antonija Hartman, stavčeva vdova, 64 l., za pljučnico. — Beata Tomšič, uč. ž., 32 l., za jetiko. — Karl Tambornino, zlatar, 66 l., za mrtudom. — Lucia Kukla, mark. o., 2 d., vsled slabosti.

Podtrebušne in kilove bolezni

zdravi popolnem neškodljiva mast za kilove ali pretrgane od **Bogom. Sturzenegger-ja v Herisan** (Švica). Mnoga spridevala in zahvalna pisma se prilagajo navodu. Razpošilja se v pisarnicah po 3 gld. 20 kr. a. v. po **H. Sturzenegger-ju** samem, ali pa po deželni lekarni g. **E. Birschtza** v Ljubljani. (329—6)

S c. kr. av. privilegijem in kralj. pruskim ministerskim potrdilom.

Dr. Borchardt-ovo aromatično (dišeče) milo (žajfa) z zeljšč, za olepšanje in popravo kože in skušeno zoper vsakake nesnage na koži; v zapečatenih izvornih zavitkih po 42 kr.

Dr. Suin de Boutemard-ovo dišeča pasta za zobe, najsplošnejši in najzanesljivejši pripomoček za ohranjenje in čiščenje zob in zobnega mesa; v celih in pol zavitkih po 70 ali 35 kr.

Dr. Hartung-ovo olje s kitajske skorje za varovanje in olepšanje las; v zapečatenih in v steklu štempljanih steklenicah po 85 kr.

Dr. Béringuier-jev dišeči kronini duh, krasna voda za duhanje in umivanje, ki krepiča in budi živeli; v izvornih steklenicah po 1 gld. 25 kr. in 76 kr.

Prof. dr. Linde-va rastlinska pomada v štanjčah, povisa svit in volnost las in je pripravna posebno za to, da obdrži proge las na glavi; v izvornih kosovih po 50 kr.

Balzamično milo iz oljke se odlikuje po oživljajoči in ohranjujoči moči za volnost in mehkost kože; v zavitkih po 35 kr.

Dr. Béringuier-jev rastlinski pripomoček za barvanje las, barva prav črno, rujavo in rumenkasto; s krtačami in lončki vred po 5 gld.

Dr. Hartung-ova zeljšena pomada za oživljenje in zbujenje rasti las; v zapečatenih in v steklu štempljanih posodicah po 85 kr.

Dr. Béringuier-jevo olje iz zemljiščnih korenin za okrepcanje in ohranjenje las in brade; steklenica 1 gld.

Dr. Koch-ovi bonboni iz zeljšč, znan in skušen demač pripomoček za prehlad, hripavost, zabasanost, hripavo grlo itd.; v izvornih škatlicah po 70 in 35 kr.

Bratov Ledarjevo balsamično milo iz olja zemeljskih orehov, prijeten pripomoček pri umivanju nežne in občutljive kože, posebno damam in otrokom; po 25 kr., paket (4 kosovi) 80 kr.

Pravi ti po pripoznani solidnosti in pripravnosti tudi v naših krajih uže priljubljeni pripomočki se dobivajo:

v **Ljubljani** pri **Francu Terčeku** in lekarju **Biršču** in **bratih Krišper**; v **Zagrebu** pri lekarjih; **J. J. Cejbek** in **Zg. Mittbach** in **Flor. Kirolovič**; v **Celji** pri **Kr. Krišperju**; v **Reki** pri drogljeru **Nikolu Pavačiču**; v **Gorici** pri lekarju **A. Franzoniju**; v **Celovcu** pri lekarjih; **Ant. Beinitzu**, **Kraingerju** in **Kellerju**; v **Kranju** pri **Rajmund Krišperju**; v **Mariboru** pri **Mariji Zankl**; v **Trstu** pri lekarjih; **J. Seravallo**, **K. Zanettiju**, **P. Prendini**, **Fr. Vedovattu** in **Pavlu Rocca**; v **Be-ljaku** pri **Matevžu Fürstu**; v **Varaždinu** pri lekarji; **A. Hochsingerju** in **A. Halterju**; v **Zadru** pri **parfumu N. Androviču**; v **Karlovu** pri **N. Slavnicu**.

Pred pačenjem in ponarejanjem svarimo ostro

Raymond & Co.,

c. k. priv. last. tovarn hygealističnih cosm. stvarij v Berlinu. (97—10)

Zahvala.

Za tako obilo dokazano prijaznost in milo sočutje pri bolezni, kakor tudi za mnogobrojno spremstvo pri pogrebu moje nepozabljive so-proge

Beate Tomšič, roj. Pirc,

izrekujem vsem sorodnikom, prijateljem, znan-cem in vsem drugim, ki so se pogreba vdele-žili, najprisrčnejšo zahvalo.

V Ljubljani 16. decembra 1876.

Ivan Tomšič,

učitelj na c. kr. vadnici v imenu svojem in v imenu ostalih žalujočih. (402)

Pravo, nedišeče, okusno

DORSCH

Olje iz sala dorševih jeter

iz **Bergena v Norvegiji**,
frišno došlo.

Dobro zdravilo proti prsnim in pljučnim bolečinam. (381—4)

V flašah po 70 kr., z naukom, kako se rabi.

Pravo se dobiva pri **Viktorju Trakoczy**, mestni trg št. 4, lekarna „pri samorogu“ v Ljubljani.

Beste Nähmaschine der Welt.

Za Kranjsko jedino in samo pravi pri podpisnem!

Poleg originalnih

Elias Howe-jevih šivalnih strojev

imam v zalogi izključljivo le jaz

Originalne Singer & Grover & Backer

šivalne stroje

po fabriške ceni na debelo in drobno.

Razun tega imam vedno v zalogi tudi naj-boljše inozemske stroje po jako znižani ceni in sicer: **Wheeler & Wilson**, **Grover & Backer** štev. 19, **The Little Wanderer** (zadnje na željo ameriške), **Taylor**, **Germania**, **Saxonia**, **Wilecox & Gibbs**, **Express**, **Lincoln**, **Cylinder Elastic**, stroji za valati itd.

Ponarejeni ali uže rabljeni, in iztečeni stroji dob se po okoliščinah se ve da 25 do 30 % cenejši, so pa tudi za 50 % slabejši in manj vredni kot zgornji.

Tedaj previdnost pri izbiri!

Kdor tedaj solidni in dobri stroj želi, obrne naj se zaupljivo na me, jaz sem se vedno trudil z zanesljivim postopanjem ohraniti moje dobro ime.

Garancija zanesljiva. — Tudi na vplačevanje v obrokih.

Ljubljana, glavni trg šte. 168.

S odličnim spoštovanjem

Franc Detter.

(453—24)

Svilo, cvrta, šivanke, aparate, pripravo za prsne gube itd. imam vedno v velikoj izbiri v zalogi.

Po deželi sprej ma moj potovalec, g. **Anton Grebence** uljudno vsa naročila, ter ob jednem podaje potrebni poduk.

Svarilo.

Zaradi od drugih strank dohajajočih ponudeb jednako imenovanih strojev naj se nikdo ne da motiti, ker vsak kdor mojo mnogovrstno zalogo obišče, se prepričati more, da je resnično, kar je zgoraj povedano.

Praktična, primerna božična in novoletna darila.

Zimske suknje	po glđ.	20.—
Kožuhi za na pot	"	45.—
" " " lov	"	18.—
Menčikovi	"	28.—
Suknje za lov	"	8.—
Spalne suknje	"	12.—
Hlače iz snovi	"	7.50

Najbogatejša zaloga obleke za gospode in dečke. Specijalitete otroških oblek.

Nove jope za dame.

(387—3) **M. Neumann,**
v Ljubljani, Lukmanova hiša.

Svetinjo napredka pri Dunajski razstavi 1873.
Srebrno svetinjo Lincerske razstave 1875.

Visoko čislannu duhovenstvu.

Stef. Berlyak,

meščan in cerkvenih paramentov
fabrikant

priporoča se za izdelavanje vsake vrste

cerkvenih del,

kakor tudi

talare, duhovenske suknje itd.

in to po najnižji ceni.

Veznine, za katere je tudi snov pridejana, sprejemajo se za mon-
tiranje in se izdelujejo najskrbnejše, odgovarja se tudi na vsa naročila s
poštnim povratom. (373—3)

Tovarna na Dunaji VIII., Piaristengasse št. 7.

Zaloga " " I., Grünangergasse št. 6.

Drag. Berlyak,

zlatovezka,

priporoča se za izdelavanje

baldahinov, zastav, stavnic

za pevska, strelna, veteran-

ska in požarna društva.

Ornati za apliciranje

se sprejemajo.

Poziv!

Vsled sodnijskega dovoljenja se bode vse v zapuščino 21. oktobra t. l.
umrlega posestnika, gospoda **Frane Rodé-ja** spadajoče nepremakljivo imetje
to je: obleka, hišno i posteljno perilo, hišna oprava, kuhinska pri-
prava, kmetiško orodje, vozovi, žito, drugi pridelki, seno i slama,
potem biki, voli, krave in druga živina v

četrtlek dne 21. decembra (grudna) t. l.

in posledne dneve od 9 do 12 ure zjutraj in od 2 do 5 ure popoldne v
Sneberjih v hišt št. 25 po dražbi proti gotovi plači prodajalo.

V Ljubljani 16. decembra (grudna) 1876.

Velika božična razstava

v konditoriji

Rudolf Kirbischa, kongresni trg.

Velika izbirka

najlepših, najcenejših bonbonijer, srkljanj, traganth predmetov, po-
kalnih bonbonov, deviz in vsakojakih čokolad, bonbonov iz Pariza,
Berlina, Stuttgarta, Dunaja in lastnega pridelanja.

Posebno priporočajo se različne

čokolade

iz Massona (Paris), potem različni lastni pridelki za okičanja Kristu-
sovih drevesc, pravi italijanski mandolat, fini sadežni kruh (Kletzen-
brod), popernjak (Lebkuchen) v majhenih paketih, jako prilichen za
obesiti na božično drevo, pravo genuško sadje v ličnih koških, kan-
dirano sadje in najfinejši sir iz kutej v obliki sadja in evetic, kakor
tudi v majhenih koscih.

Prav priporočajo se moje

orehove potice z medom

fine pinse in „pan di Milano“ (nov) vsak dan svež, jako dober za
kavo; dalje moja pripoznana izvrstna punšna esenca z oranžami in
limonijevim sokom, kakor tudi moje mandeljnovno mleko in limonadna
esenca.

Dalje priporočam vsak dan svežo

zgorenjo peno v porcijah in hâches-pastete.

Za mnogo obiskanje prosi

spoštovanjem

(400—1)

Rud. Kirbischa,
konditor.

Vse pismene naročbe od zunaj se najurnejše efektuirajo.

Dr. Tanzerjevi

c. kr. priv.

preparati za zobe:

Antiseptikon-ustna voda, flaçon 1 gl., velika škätulja
zobnega prahu à 1 gl., doza paste po 80 kr. in pa-
ketek paste po 30 kr., se dobivajo i pri njem v
Gradci in pri sledečih gospodih: Mahr, Birschitz in
Businaro v Ljubljani, Marinšek v Luki in v le-
karuah v Kranji in Kamniku. (377—2)

Dorško olje

iz sale kitovih jeter,

iz Borgena na Norveškem;

rumeno 1 steklenica 60 kr.;

nepremočljivo brez okusa in duha 1 stekle-

nica 80 kr.;

sé železnim jodirom 1 steklenica 1 gold.

Da se ponarejevanju izogne vtisneno

bode moje ime na vsakej steklenici.

(53—35)

Gabriel Piccoli,

lekar, na dunajski cesti v Ljubljani.

Ravnokar je v „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani
izšlo in se dobi:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M.
Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Graške špiritne drože

dobivajo se vsak dan sveže (frišne) v prodajalnici
steklenega blaga gosp. **Franca Kolmana**
na glavnem trgu št. 236 iz prijaznosti do

(378—4)

A. Schneiderja.

Menj ko pol kilograma (1 funt) se ne prodaje.

Nova slika.

Izšla je v Beču velika in umetniški izvedena slika

Srbski vojskovodje v srbsko-turškem ratu.

Milan M. Obrenović IV. Nikola I. Petrović Njeguš.

Generali: **M. G. Černjajev, Ranko Alimpić, Franjo Cah**
in **Kosta S. Protić.** — Vojvode: **Petar Vukotić, Božo Petrović,**
Ilja Plamenac in **Mašo Vrbica.** — Polkovniki: **Horvatović,**
Orešković, Ilja Čolak-Antić, Teša Nikolić, Valdemar
Beker, Miloško Lešjanin. — Podpolkovniki: **Sava Grujić, Vlač-**
ković, Kosta Bučević, Gruja Mišković. — Major **Paja Putnik**
in arhimandrit **N. Dučić.**

Slika ima 22 verno po fotografijah narejenih lik z grbom Srbije in Črne gore.

Slika je litografiral **A. Šubert.**

Slika je 53 centimetrov visoka a 90 centimetrov široka.

Cena je sliki 1 gl. 20 kr.

Naročbine se pošiljajo na ovo adresu:

P. Janković, Wien, VIII., Piaristengasse Nr. 49.

Novci se pošiljajo v plačanem pismu, ali po poštni napotnici; komur je lažje,
naj na correspondenc-karti javi, pa se mu bo s povzetjem poslalo.

Prepodavci, koji za gotov novac naroče najmanje 10 komadov, dobivajo komad
po 1 glđ. in franco pošiljanje.

Cena ove velike in umetniško izvedene slike je tako majhena, da jo vsak
kupiti more.

Brez ove slike naj ne bo nijedna obitelj, koja se interesuje za rat Srbije in
Črne gore s turško carevino. (349—15)

Knjiga, **60 natisov** doživela, vendar ne po-
ki je trebuje nikakega pripo-
ročanja, to je pač najboljši dokaz, kako je dobra.
Za bolnike, ki se hočejo le izvrstnega zdravljenja
za pridobitje svojega zdravja posluževati, je
taka knjiga dvojne vrednosti in jamči zato, da
se ne misli z novimi zdravili na njegovem telesu
eksperimentirati, kakor se to večkrat zgodi. —
Od imenitne, 500 strani velike knjige: „Dr. Airy's
Naturheilmethoden“ je izšel už 60. natis. Tisec in
tisoč se ima zahvaliti za svoje zdravje načinu
zdravljenja, ki je v tej knjigi popisan; o tem pri-
čajo mnogobrojna, zraven tiskana pričevala.
Nihče naj dakle ne zamudi, kupiti si to izvrstno,
popularno-medicinsko delo, ki stane 60 kr. a v.,
prav kmalu v bližnji knjigarni, ali pa naj si jo
proti vposlanju 12 pism. mark po 5 kr. da po-
slati od Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig, ka-
tera poprej, ako se to zahteva, pošlje 100 strani
dolgi iztisek iz nje franco, v pregled. (330—5)

Naša menjalnica

prodaja in kupuje vsakovrstne

srečke, državne in obrtne papirje, zastavna pisma, prioritete, zlate in srebrne denarje itd. itd., eskontira zadete srečke in prejema kupone mesto plačila.

Mi

oskrbujemo dalje komisijonalno nakupovanje in prodajanje vseh borznih efektov, obdržujemo jih za jako zmerne obresti v zalogi in računamo svojim čestitim komitentom le 2 gold. kurtaže in 1/2 % provizije pro borzni sklep, t. j. za 25 komadov.

Mi

smo dalje vedno pripravljeni, da brezplačno odgovarjamo na vsa na nas stavljena vprašanja o borznih poslovih najvestnejše.

Mi

prodajamo vse na Avstro-Ogerskem dovoljene srečke proti dobrovoljnim obročnim plačam in zagotavljamo posestnikom obročne uže pri vplačanju prvega obroka vsak na dotično srečko odpa i dobiček.

Mi

tudi kupujemo vse eksotične papirje in se potegujemo zdaj za akcije hipotekarno-rentne banke, unijske banke, akcije unijskega stavbenega materiala, zadružne banke, dunajske hranilne banke, dunjskega blagajničnega društva itd. itd. itd., kakor tudi zastavnice od hipotekarne rentne banke in hipotekarno-kreditne in predplačne banke, za kar se od nas dobivajo lahko najboljše cene.

Mi

predplačujemo dalje na vsakojake srečke, državne in obrtne papirje itd. po kakor največ moči nizkih obrestih, katere se tudi v obrokih lahko vračujemo.

Tudi se promese na vse vzdigatve izdajejo.

Menjalnica administracije lista „Wiener Finanz-Presse“,
Wien, Schottenring 6. (385—3)

Izvestja daje gospod Anton Koceli v Ljubljani.

Zdravniško spričalo

o gospoda lekarja

Wilhelma

antiartritičnem antirevmatičnem

kri čistilnem čaji.

V blagor trpečega človečanstva čutim se siljenega, izvrstni kri čistilni čaj gospoda lekarja Wilhelma od zdravniške strani prav posebno priporočati.

Ta preparat, tako jednostaven, je edno najizvrstnejših zdravil za notranje bolezni in take zunanje bolezni, ki so izraz slabih sokov.

Imel sem priliko, ta čaj v Ameriki, pri moji razširjeni praksi prav velikrat rabiti in sem našel, da se je izvrstnega izkazal pri sledečih boleznih:

- pri boleznih dihalnih organov, posebno katarov v bronhijah, posebno ako so se zjutraj prav hude in mučilne kazale, dalje pri naduhi, v zadnjem slučaju je bil vseh sijajen;
- pri boleznih v želodci, pri želodčnem krči, želodčnem kataru, pri glavobolji izvirajočem iz spridenega želodca, pri hipohondriji, želodčnih oteklinah, želodčnem raku in histeričnih težavah;
- pri napenjanju ven, hemeroid in sicer prav posebno, ako je habituvalno zapiranje uzrok napenjanja in trganja ven in iz tega izvirajočih krvavljaj;
- pri organičnih srčnih hlabah, pri hlabah zapiralnic;
- pri sifilidi in sifilitičnih bolečinah vsake vrste, posebno takih, kjer so se mazalne kure zastonj rabile, kjer se je jodkalij več mesecev zastonj rabil. Torej pri zastareli sifilidi prav posebno.

Torej je kri čistilni čaj gospoda lekarja Wilhelma tudi Ameriki obogatene zdravilnega zaklada.

New-York, 16. sept. 1878.

Dr. Med. A. Groyen,
(L. S.) nemški praktični zdravnik v New-Yorku,
št. 74. Serenth-Street,
nekadaj nemški štabni zdravnik. (395—1)

Pred ponarejanjem in prevaranjem se svari.

Pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj se dobiva le iz prve mejnarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega kri čistilnega čaja v Neunkirchnu pri Dunaji ali pa v mojih zalogah, zaznamovanih po časniki.

Eden paket, v 8 dozah, po predpisu zdravnika pripravljen, z naukom rabljenja v različnih jezicah 1 gold., posebe za kolek in zavo 10 kr.

V priložnost p. n. občinstva se Wilhelmov antiartritični antirevmatični kri čistilni čaj tudi dobiva pri mojih gospodih jemalcih

v Ljubljani: Peter Lassnik,

v Postojni: J. A. Kupferschmidt, lekar; v Zagrebu: Sig. Mittlbach, lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in F. Rauscher; v Gradci: Wend. Trnkoczy, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Kranji: Karel Šavnik, lekar; v Mariboru: Alojzi Kvandest; v Rudolfovom: Dom. Rizzoli, lekar; v Trbižu: Alojzi v. Preat, lekar; v Trstu: C. Zanetti, lekar; v Beljaku: Ferd. Scholz, lekar.

Za dame!

Prave kite

iz zdravih človeških las od 60 do 100 cent. dolge, polne in debele, brez vlog in brez primešanja umetelnih las, da da se češčejo in peró. Za trajno in tresirano delo se jamči in cene so jako nizke, samo gld. 2.50 do gld. 6.

Naročbe na deželo se proti poprejšnji vpošiljavi muštra, proti povzetju urno in rečno izvajajo in nedostatno se rado zamenja.

Da je za komodireto čest. dam priložnejše, ima podpisani tudi veliko zbirko specialitetnih las vseh barv in vrst. Dalje se tudi vsakovrstna lasna dela najcenejše izvršujejo in se stara za nova menjavajo.

L. Businaro, friseur,

(361—5) kongresni trg. nasproti „kazine“ v Ljubljani.

Za dame!

Rajmund Krisper,

trgovec v Kranji,

priporoča svojo dobro preskrbljeno

zalogo moke

vseh števil od 0—9, posebno za božične praznike, kakor tudi slabije in fine pšenične otrobe na debelo in na drobno, po najnižjih cenah v svoji podružnici h. št. 130. (391—2)

Važno za vse,

posebno za krojače za moško in žensko obleko in suknjarje, kajti suknjene in volnate tvarine za suknje, hlače in cele obleke, kakor tudi za plašče za dame, suknje in jope se po najnižjih cenah prodajajo. — Človek se čudi, ako vidi cene na muštrih zaznamovane.

Naslov: „Tuchausverkauf“ Stefansplatz, Jasomirgottgasse, Wien.

(342—4)

Sledeča priznavalna spričevala najbolje dokazujejo izvrstne učinke

Wilhelmovega snežniškega zeliščnega alop.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu.

Küstelwald, pošta Kupferberg, 23. aprila 1876.

Prosim Vas, da mi pošljete s poštanim povzetjem 2 flaši izvrstnega Wilhelmovega snežniškega zeliščnega alop. Spoštovanjem

Franc Jožef Fiedler, Küstelwald št. 51.

Gospodu Francu Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu.

Unter-Lanzendorf, pošta Maria-Lanzendorf, 8. febr. 1876.

Prosim Vas, da mi prej ko moč s poštanim povzetjem pošljete 2 flaši Vašega slavnoznane Wilhelmovega snežniškega zeliščnega alop pod mojim naslovom. Spoštovanjem

(394—1)

Karel Mappes.

Oni p. n. kupovalci, ki moj izvrstni snežniški zeliščni alop, ki ga uže od leta 1855 napravljam, pravega dobiti želé, naj vselej jasno zahtevajo

Wilhelmov snežniški zeliščni alop.

Poduk rabljenja se vsaki flaši pridá.

Zapečaten originalna flaša stane 1 gold. 25 kr. in se vedno frišen dobiva pri narejcu samem

Fr. Wilhelmu, lekarju v Neunkirchnu,

Niže Avstrijsko.

Zad. lovanje se računa na 20 kr.

Pravi Wilhelmov snežniški zeliščni alop se dobiva tudi le pravi pri mojih gospodih jemalcih

v Ljubljani: Peter Lassnik,

v Postojni: J. A. Kupferschmidt, lekar; v Zagrebu: Sig. Mittlbach, lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in F. Rauscher; v Gradci: Wend. Trnkoczy, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Kranji: Karel Šavnik, lekar; v Mariboru: Alojzi Kvandest; v Rudolfovom: Dom. Rizzoli, lekar; v Trbižu: Alojzi v. Preat, lekar; v Trstu: C. Zanetti, lekar; v Beljaku: Ferd. Scholz, lekar.